

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.

Виходить щодня
крім днів по
недільх і святах.

БУКОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Передплата
10 зр.

НА СТОРОЖІ.

(Замітки на часі).

Видить ся мені, що теперішнє жите австрійської Русі дає достаточну причину до таких думок:

Хотіти наше жите схарактеризувати докладно, віднайти всі стремлення, їх жере-ла і цілі, — незвичайно трудно, майже не можливо. Але можна, обнявши поглядом ціле наше теперішнє жите, добачити в ній більші, верхні течії, вири і спокійні плеса, так як на водах. От ми і бачимо, що духове наше жите розходить ся чимраз більше в двох противних собі напрямках: один напрямок — се зростаючий клерикалізм разом зі всіми своїми консервативними прикметами; а другий напрямок — замінний особливо у молодіжці — то не менше зростаючий радикалізм зі всіми своїми поступовими прикметами і ідеалами.

Між двома скрайними напрямками плинуть два каламутні потоки, один — народовців з Ділом і Романчуком на чолі, а другий москвофілів (старорусинів) з Галичанином на чолі. Ті два потоки остатними часами стараються попасти в одно русло, виступити з берегів і заллати землю руску.

Перші два напрямки добивають ся голосу на Русі; другі два мають уже свою публіку з давних часів. Але в справі духового життя у людей, що попали в ті другі два каламутні потоки, трудно добачити виразні змагання до поступу; з їх учинків не можна зміркувати, чи се елементи

поступові на Русі чи консервативні; симпатії їх хилить ся все то в бік клерикальний, то в бік радикальний (уживаю тих популярних у нас слів на означене заочфави і поступу). Раз годять ся на поступки поривистої молодіжці, а раз знову дораджують їй розвагу дрихлях старців. Тремтять однаково перед недалекою будучиною, що може позбавити їх дотеперішнього впливу, а проте молодіжню не займають ся, зрозуміти її не стараються; що найбільше зливають молоді горячі голови застоялою, нечистою водою. Всю свою роботу опирають на публіку, котру або самі або їх попередники виховали на громаду, спосібну потроха слухати команди з гори, спосібну одушевити ся навіть деякими акціями політичними, але не спосібну до зрозуміння і підпори всіх нинішніх численних прояв культурного життя і не спосібну взагалі думати. Журби у них про дальшу будучність мало; всяка їх робота обчислена до найблизших виборів; найблизша акція політична заступає їм все, як одно дерево ліс.

Хиба лиш у москвофілів в такій роботі можна добачити ще й дальшу ціль, яку вони старанно скривають, а то: здержане за всяку ціну самотійного культурного розвою народу і зближене его до російського. Нехай Діло повторяє і сто разів, що теперішні москвофіли більше виробили, не такі, як давніші, то проте оно не закриє перед очима незасліплених людей се очевидне, безліч разів доказане змагання москвофілів.

Спілка, яку зложили тепер пп. Романчук з Дідичим, се обяв хоробливий і він свідчить о безсильности обох сих мужів разом з їх партіями, о затемненню ідеальних бажань їх партій, о безпринципности, хоч оба їдять на принципах і проголошують принципіальні програми. Намірене спільне святкування ними ювілею відродження Русі — се кульмінаційна точка скандалности народовців, а — поставившись на становище москвофілів — се трусливе, утілітарне закриване своїх ідеалів дешевими гаслами про якусь загальну, неможливу згоду. Одна і друга партія поступають в тім згладі нещиро, з затаєними думками. Коли-ж вони між собою уложили ужити ювілеїв до демонстрації на зверх, з за-краскою політичною, а не з ціллю піднести духа свого народу, то і в такім випадку обі партії поступають нещиро, бо сподіваються з демонстрацій нинішого успіху для себе, для своїх партій. Нещирість, закриване своїх ідеалів провізоричними темними гаслами, ідолопоклонство перед безпринципним п. Романчуком (і Дідичим), зарозуміле ставлене себе і своєї вузкоглядности за ареонаг Русі — отсе характеристика теперішніх народовців і москвофілів.

Відповідь Діла молодіжці, з котрої найважливіший уступ ми помістили в числі 113. *Буквини*, і зовсім в тім самім дусі написана відповідь в 117. числі *Галичанина* — се нічо иньше, лише гашене духа молодіжці. Ролі гасителів духа народно-го прийняли ся спільно два природні ко-

НА РІВНІ З МУЖЧИНОЮ.

(Образок з великоміського життя.)

Була она дівча чи гірша від інших дівчат в малім містечку К.? Одно певне: она значно відрізняла ся від своїх посестер. Хоч знов не можна було їй нічого такого закінити, хиба що трохи була зарозуміла. Може се вже було у неї вроджене, — але она з тим нікому не натручувала ся, бо й з ніким не товаришувала. Та власне те самозадоволене уважали люди тяжкою провинною і не могли бідній Касці простити, що „собі з них нічого не робить“, їх ігнорує.

Вирочім жите Каськи було досить сумне. З робіткою в руках сиділа она день в день при вікні і думала важкі думки о життю і молодости, що минали так безрадісно, і як би те все цілком инакше було, коли-б она була народила ся хлопцем; она була-б могла навчити ся чогось розумного і здобути собі яке становище, — а так?!

Она була горда і притім дуже полохлива, а щоби оминити всякі прикраси житеві, відтягнула ся боязливо від світа. Кожда кривда, заподіяна другим, обурювала її, мов би те дучило ся їй самій або близькій їй людині; а що в життю стрічаємо майже на кождім кроці несправедливости, то бідна дівчина вічно боролася з цілим світом; до того ще відносини, серед я-

ких жила, не могли змінити її погляду на світ. Ті що мешкають в більшім місті, ледви чи можуть мати поняття, в яким понижено жие молода дівчина в малім містечку на провінції, коли она бідна. Каська могла виправді втрутити ся в то-варство і грати в ній малу роллю, могла на малих вечерицях в поєдинчій убраню скромно сидіти в кутику і чекати, поки який молодий панчик зволить її запросити до танцю; притім мусіла би батькам, матерям і сестрам тих многонадійних панчиків робити поклони і паннам з інших домів у всім а всім уступати ся; може би тоді її назвали скромною і порядною дівчиною, а може-може навіть стала-б по довгій боротьбі невісткою такої пані. Але за сим молода дівчина зовсім не тужила; їй захотіло ся цілком чогось иньшого: забрати ся відси, геть з сего маломіського гнізда з его прикрими, стіснюючими відносинами! геть з сего місця, де всі удають поважних і чесних, бо один другого докладно знає, а ніхто не вагає ся показати себе в правдивім світлі; геть зпоміж тих людей, у котрих гріш рідше о вартости чоловіка і де бідний мусить корити ся перед багатим лише тому, що сей має гроші; геть відси, де все остає ся по старому, де син дідше веде господарство або ремесло батька, а донька жде лише на жениха. Се їм може вистарчає, казала собі Каська, але мені ні.

Коли-б її хто спитав, чого она властиво хоче, ледви чи могла би відповісти докладно. Хотіла би бути мужчиною: хотіла би працювати. Була дитиною ХІХ. століття, де кождий хоче

бути вільним, незалежним, самотійним, кождий їде наперед, — так і она хотіла.

*

Коли мала 25 літ, вмерла її мати, а уряд застановив малу пенсію, з котрої удержували ся вдовиця і її дитина. Каська була тепер цілком опущена і самотна на світі. В своїй біді пригадала собі богату паню, у котрій її мати ще дівчиною служила кілька літ. Особисто Каська її не знала, але знала, що та пані була богата і бездітна вдовиця і мала велике довіре до її матери. В довгій листі розказала Каська тій пані своє прикре положення і просила, щоб заняла ся нею вже задля покойниці; она нічого не бажає, лише роботи, однак волила би заняття, котре зробило би її хоч трохи самотійною, ніж службу в приватнім домі.

Довго ждала на відповідь, та вкінці діждала ся її. Пані писала, що їй удало ся для Каськи випросити місце при почті, отже нехай зараз приїде до столиці краю. Лист був короткий, від него віяло холодом; підпис був тяжко четкий і до того ще Каська підписаного імени зовсім не знала, отже висновувала з того, що старіюча вдова вийшла вдруге за муж. Але не довго над тим роздумувала, звязала свій клунок і поїхала до столиці.

*

Зараз по приїзді пішла Каська — она уважала се своїм обовязком — подякувати тій пані за її ласку. Увійшла в богате, новоурядже-

лишні вороги, котрих стягнув до купи півкацап а пів-народовець п. Романчук. Гасять духа молодечого ті, що вічно нарікають на інших гасителів духа. Одні покликають ся на більший розум Романчука, Нагірного і Костя Левіцького, що дають їм „ліпшу поруку“ за безпечність народних ідеалів, як дає молодіж; другі покликають ся на Дідицького, Гушалеви́ча і пок. Наумовича, що москвофілам давали і дають „ліпшу поруку“ за неомильність їх змагань, — знов нїж молодіж наша, а не москвофі́ська. Москвофі́ська молодіж, що жне більше під обухом своїх старших провідників, нїж наша, на їх поступки не має що сказати; а народовська молодіж отее перший раз найшла ся в тім „приємнім“ положенню, що за оборону народо́вських ідеалів дістала від народо́вців комплімент, що робить тим „найбільшу прислугу“ ворогам.

Як бачимо з того, маємо тепер на Русі з одної сторони явно виконуване повір'яє народо́вських принципів так своїми людьми, як і тими, що до тих принципів ніколи не мали серця. А з другої сторони що найменше інтересним об'явом треба назвати се, що інші два скрайні напрями в життю нашого народу, а то клерикально-урядово-консервативний і радикально-поступовий, прийняли ся згідно берегти народо́вських ідеалів. Як при виборах, так і в теперішній передювілейній суперечці і т. зв. правительственники і радикали виступили в обороні народо́вських принципів так згідно і рішучо, що то людей з таборів Романчука і Дідицького і чу́де і наводить не всілякі безпідставні здогади, котрими нераз і кривдять людей, як н. пр. Франка.

Що-ж се за об'яв, що два скрайні напрями на Русі зійшли ся при обороні народних ідеалів? Об'яв се зовсім природний і нічим не чудний, бо де йде о чисто-національну засаду, там поміж клерикалами-урядовцями і раціоналістами-радикалами суперечки бути не може; она не потрібна. Згідне поступоване їх в обороні народних ідеалів свідчить лише о тім, що їм народний прапор дорожний, нїж тим,

що взивали своїх людей „держати народний прапор високо.“ Тут не на місці всілякі кривдять здогади; національна ідея злучила політичних противників, так як особисті рахунки Романчука і Дідицького злучили їх партії у дивоглядну спілку для гашення народного духа.

*

Чому та спілка гасителів духа прийняла ся тепер усовіщувати молодіж? Чим та молодіж тепер гірша, як колишня? Чим она прогіршила ся?

Від засновання радикальної партії, т. є. від часу, як молодіж стала жвавіше інтересувати ся народними справами, она перейшла разом зі старшими цілу школу політичну; перебула нову еру, всі досвід новорієттів, радикалів і опозиційників; в мініятурі устроювала собі якийсь час політичні акції подібні до тих, що їх устроювали старші; вела політику по своїх то-вариствах, розбивала їх, висилала протести і обурення послам, писала статті — одним словом політикувала. Але від кількох літ змінила ся; ми бачимо у неї замітний зворот в бік зовсім не той, якого би собі бажали Романчуки і Дідицькі. Коли ті все ще уважають політику свого кружка за вісь Русі, то молодіж відчахнула ся від хвилих експериментів політичних, а стала тим, чим молодіж є всюди, стала сторожем народних ідеалів. І коли тепер симпатизувала з поступком радикалів, що до виборів не хотіли лучити ся з москвофілами, коли відзивала ся в справі угорських Русинів або і в справі Вавелю, то виступ її мав завжди підклад глибоко-національний, а не хвилиний, політичний. Теперішній виступ її в справі ювілеїв має ту саму цїху. Не знати в нїм охоти до хвилих непевних ефектів політичних, а знати справді зрілість і ширший погляд, як у старших.

Коли-ж тепер приходить ся слухати нарікань народо́вців на молодіж, то справді оно не лише чудно, але і сумно. „Ви тішите ся може — каже Діло до

молодіжи — що своєю відмовою наробили певного шуму, бо вам ходило мабуть найбільше о розголоє (sic!). А не бачите, або не хочете зрозуміти, яку ви прислугу робите всяким нечистим силам і противникам Русі...“ — „Своім протестом — каже „Галичанин“ — доказали молодіж радикалы, що не розуміють (!) даже значення юбілея, ім'юючого праздноватись вь пам'ять возродження гал. Руси и устранения панщины... но безъ васъ (без молодіжи) и так обойдется!...“

Так! так! чесною обороною національного прапора молодіж „прислужила ся нечистим силам і противникам Русі, она нічого не розуміє, але без неї обійде ся“. І се говорить ся в такім зрозумілім тоні, як би Романчуки і Дідицькі зробили контракт з Господом Богом, що ще проживуть по 50 літ і еретичної молодіжи на своє місце не допустять. При ювілею без молодіжи може обійти ся, але вже за кілька літ не обійдемо ся без неї в суспільнім життю. І коли ми вже тепер в горячій і чесній обороні народних ідеалів станемо єї зливати зимною водою з каламутних потоків, то очевидно не осягнемо тим нічого иньшого, лише на 20-те столітє для Русі виховаємо собі безирраціональних, вузкоглядних „рутенців“, яких мали і в 19-ім століттю. З гарним засобом молодих сил стрітимо ми тоді дваццате столітє!...

Spectator.

НОВИНИ.

Чернівці, дня 7. червня 1897.

Іменоване. Зеліничий ад'юнт Володислав Антонович, руский перекладчик станіславської дирекції, іменований начальником стації в Гатні на Буковині.

Посол Ізидор Вияницький повернув перед вчора з Відня до Чернівців.

Перенесення. Управитель лісів при дирекції православного релігійного фонду в Чернівцях Рихард Конецкий перенесений до Львова, а

не, але річiami переповнене мешкане, немов би се була вистава меблів, не приватне мешкане, — а пані повитала єї, навіть не вставши зі свого фотеля, ані не запитавши єї з співчутєм про поведжене. Пані оглянула молоду дівчину, убрану в скромну одіж, від стіп до голови і повідомила єї, що мусить ще піддати ся малому іспитови, та спитала ще, чи має вже мешкане. Коли Каська відповіла, що ні, пані умовкла і оглядала медвежу шкіру, що лежала під єї ногами. Хоч она вже не належала до молодих жієнціє, убирала ся в яєні стрій мов молоденька панночка, та хотіла преріжними модними штучками затерти сліди свого віку; наслідок був як раз противний, бо тим лише робила відражаюче вражєне на кожного. Єї волосє здавало ся фарбоване, лиця сильно намальовані. Очи були напів замкнені; з великої пихи она вже сама не знала, чи має ще щось заговорити до Каськи, і дала бідній дівчині до пізнання, що нудить ся. Лише на хвилюк оживила ся і глянула в сторону занавіє, що ділила сєй сальоник від сусідньої комнати. Потім махнула рукою, як би наказуючи комусь, що виглянув зза занавіє, а кого Каська не могла бачити, бо була від него на-пів відвернена, щоби віддалив ся. І справді щось зашелестіло, немов би хтось відходив. Тепер пані вже дуже нудила ся, позіхала раз-по-раз і дивила ся на дівчину з підозрінєм. Каська встала, скоро попрощала ся, а пані навіть і одним словом не запросила єї ще раз прийти.

Ся мала сцена, а особливо епізод з зана-

вією, були самі собою незначні, але зробили на Каську глибоке вражєне. Се було мабуть передчуте того, що ще мало наступити, але тоді думала дівчина, що то лише образа задля того лихого прийнята єї так боляча. Сєй перший крок в самотійне жите був першим звеном до цілого ряду подібних прикрьстий.

*

Іспит удав ся дїйше, як сего Каська надїяла ся; кілька день пізнійше вже сиділа у великім почтовім уряді і мала те задовольняюче почуте, що сама собі зарабляє на насущний хліб. Але заплата була, як звичайно при жіночій роботі, лиха, і Каська мусіла добре газдувати, аби пенсії їй вистарчала. Однак она з-малку до того привикла і знала з грошем оїцадно обходити ся. Богато прикрїйше було їй найти мешкане. Звичайно не хотять жієнціє саму взяти в хату, всюди вималяють ся, що мовляв жієнціє мають більші претенсії нїж мужчіє, а часом навіть натякають, що таким самотійним жієнціє нам не можна довіряти. І коли ті люди при ви-наймі мешкани мужчієам зовсім не питають єго о єго відносини, мусіла Каська відповідати на безчисленні питання, часом навіть просто обиджаючи. Мусіла розповісти свою минувшість, де доси жила, по що прийшла сюда, чи має тут знайомих або свояків, чи багато проходить єя і чи бувають у неї гості, — а передовсім жієнціє відносили ся до неї з недовірєм. Се була одна лиха сторона єї вільного, самотійного життя; другу пізнала в почтовім бюрі.

Каська часто дивувала ся, як єї товаришки спокійно зносили нечестности або й грубости публіки: які они самі нечестні, особливо против жієнціє; як они часто найспокійнійше на сьвітї балакали з собою, хоч люди ждали на полагженє своїх справ; як они вміло і кокетно розмовляли з своїми товаришами-мужчієами. Тих жієнціє, звичайно були то вдовиці або старі панни, не могло нічо збентежити, ані великий натовп коло бюра, ані нагана наставників, ані нечестности чужих мужчіє. Сиділи з своїми за-вчасу пожовклими лицами, та за те фризовані після найновішої моди, за вікном почтового бюра, приймали листи і стемплювали їх... Немов яку уніформу носили на собі печать жієнціє, що заміняла хатню тишину за публічне жите, не червонїли ся ніколи... Они жалували Каську, але разом дивили ся на неї „з гори.“ „Ви мусите привичайти ся до того,“ говорили їй, але Каська належала до тих, що до таких річий ніколи не привикають. Скоро і зручно відповідати не вміла, впрочім уважала-б се самотоніженем, спорити з мужчієною, котрий напасте безборонну жієнціє. Нераз насувала ся їй гадка: то так виглядає та горячо бажана воля?...

* * *

(Конець буде).

управитель дієв Антін Шокорний зі Львова до Чернівців.

Цікавий процес вівся сими днями перед черновецьким судом присяжних. 35-літнього жида Файбіша Зінгера, котрий судам знаний з різних крадіж, обманств і торгівлі дівчатами, обжаловано, о убійство другого жида, Штайнмеца. В сам жидівський судний день минулого року Зінгер заколов свого суперника перед зібраною товпою жидів. Він виправся всякої вини, але майже всі свідки зізнали против него. Дуже погане світло кинув сей процес на ту гниль, ту безхарактерність між жидами, що користають з легковірності дівчат, заманують їх обіцянками, а потім продають в Туреччині і Румунії до домів розпусти: дівчата гинуть марно — а жид робить на тім маєтки. Зінгера засуджено на сім літ тяжкої вазниці.

В Ширівцях горішних здавав вчера посол Стоцький справу зі своєї діяльності посольської при великій здвигі народу (було всіх около 400 осіб). Послухати посла прийняли: начальник громади зі старшиною, місцевий священик і учитель, а крім селян з Ширівців горішних було ще багато сторонських: з Шубранця, Задубрівки, Рогізни, Садагури і інших сіл. Цілі збори відбули ся невичайно поважно. Село слухало бесідників, (бо промавляли ще й інші гості з Чернівців і селяни, а навіть одна селянка), з великою цікавістю, тим більше, що в Ширівцях горішних такі збори то була новина. Там ще читальні нема, але нарід науки жадний. Посла Стоцького приймали гостинно, до котрої засіла і вся старшина громадека разом з паном двірником. Що на самім вступі прийняв его п. двірник хлібом-сіллю, що на зустріч гостям з Чернівців виїхала бандеря кінна, не треба й згадувати: бо се у нас звичай. Справоздане посольське перемінило ся на мале віче, котре певно не остане ся без доброго впливу на таке глухе село, як Ширівці горішні.

Емігранти з Буковини. З Одерберга одержало *Діло* від одного проїзжого Русина ось таке письмо: „Нині приїхали до Одерберга, до границі прускої, три господарі з Дорошівців з Буковини. Они їдуть до Канади з жінками і дітьми. Є їх 23 душ; з тих дорослих всего десятиє, а проче немовляти при грудах та дрібні діти. Они казали, що вчера виїхало тою самою дорогою сімнанять родин з Дорошівців. Сесі три господарі їдуть окремим коштом до Гамбурга, а від Гамбурга до берегів Америки мають заплатити до 1.700 зр. Они випродали свої господарства в Дорошівцях будь-то другим господарям, будь-то жидови, що зве ся Лейбо Гальперт, котрий їх всіх до Канади намовив, а опісля від них поле і худобу купував: однакж він тепер уже сидить в арешті в суді заставницьким. Він був у них агентом еміграційним. Всі три ті господарі мають кождий по 800 зр., однакж кажуть, що як приїдуть на місце до Вінніпегу, то не знати, чи їм лишити ся по дві сотки, за котрі треба там завести господарство. В виду того будуть они в Канаді жебраками. А чому-ж они покинули свою рідну землю? Казали, тому що до господарства все треба ще докласти, бо зарібків нема: хлопови на день в літі платять 15 кр. Ходили і до Чернівців на заробок, але там злягло народу така сила, що і по тяжкеви не можна дістати роботи. Збіже по нічому: шпешня по 6 зр., а овеє і конюшина зовсім не мають покупу: лише в Станіславові мають покуп, бо там войско стоїть. На наше представлення, щоби вернули ся, не хотять того і слухати, бо не мали би з чого жити дома, отже радше з голоду в Канаді умерти, бо вмерти треба. Се їх заява. Ми їх остерігали перед агентами гамбурськими і канадійськими, щоби не дали обдурити ся, та вказували їм удати ся до австрійського консула в Гамбурзі і в Канаді, щоби їх не обциганили дурисьвіти. Р. З.

Клопоти з електричним трамваем. На нашім черновецьким трамваю все ще роблять пробні їзди. Вагони виглядають досить незграбно, ширші, як вагони львівського трамваю. Тепер уже досить тепло у нас, так що можна би вигідно піти купати ся, а трамваю ще нема. Отже черновецькі мешканці мають справедливий жал до зараду трамваю. Але ще більший клопіт буде

з цінами їзди, бо у нас хотять людей здирати не по людски, ціни мають бути виспі, як у Львові, немов тут люди справді маєтніші, чи що! Так хіба не бідні люди будуть користати з трамваю, а богатири...

Січ. Попередній виділ Січі у Відні заявив свою резигнацію. В наслідок того скликано передвиборчі збори на суботу дня 29. мая 1897, на котрих передискутовано і поставлено кандидатури поодиноких членів виділу. На підставі сего вибрано на загальних зборах дня 4. червня 1897 слідуєчий виділ: Голова: Ераст Бурачинський студ. акад. їсен. Заступник голови: Роман Сембратович, студ. прав. До виділу увійшли даліше: Ярослав Бурачинський медик, Мирон Кордуба, студ. філь., Іван Саноцький студ. прав. Заступниками виділових вибрані: Александер Петровський, студ. мед. і Остап Калужнякний, студ. фарм.

До гр. пр. церкви в Оршівцях вломил ся невисліджені ще злодій і забрав куфер, в гадці, що там гроші. Але розбивши его, найшли там лише старі книги церковні і лишили їх на поли.

Молода переступниця. В німецьмі місті Гера відбув ся сими днями цікавий процес. Минулого року в червні утікла з дому родичів в Гері 15-літна дочка Емілія Мотес. Она зайшла до місцевости Шварібах і тут оповідала людям, що не знає свого походження і назвіска. Бо перед літами викрали єї від родичів цигани, волочили довго з собою по всіх усеодах і аж тепер удало ся їй утечи від них. Їй повірили і вскорі появило ся єї оповідане в часописях. Небавом зголосило ся подружжє Феттерів з Райхенбаху і зажадало видачі дівчини, бо після їх заяви пропала їм мала донечка в невиясненій спосіб 27. падолиста 1888 р. Рівночасно доминала ся о видане дівчини друга родина зпід Липска, котрій також в своїм часі пропала дитина. Власті признали дівчину Феттерам і они забрали єї яко свою віднайдену дочку Ельзу. Дівчина скоро приноврила ся до нових родичів і обставин, в них найшла ся і зуміла так обманювати, що всі їй повірили. Незвичайне обманство було би може ніколи не видало ся, коли-би не правдива мати молодой переступниці, що побачила в одній часописі фотографію ніби нещасливої украденої циганки Ельзи. Она удала ся безпроволочно до Райхенбаху і там на місці доказала, що мнима Ельза то єї рідна дочка Емілія, що перед роком утікла з дому зі страху перед карою. Дівчину арештовано, але она довго не хотіла признати ся. Аж по довгий слідчий вазниці признала, що дійсно утікла з дому і видумала історію о циганах, бо бояла ся кари за крадіж, якої допустила ся у своєї бабки. І у Феттерів украла озолотий перстень. Суд засудив єї за крадіж і обманство на 9 місяців вазниці.

В Австрії річно полагаджують ся 1.506.207 скарг і розирав судових, що коштують разом півнята міліона! Кілько то гроша між тими півнята міліонами пропало марно, бо лише з привички тягати ся по судах!

Вже і мурички прилучають ся до еманципації жєнщин. В Америці зложила чорна панна Векефілд всі іспити медичинські і дістала диплом на лікарку. Се певно перша чорна лікарка не лише в Америці, але на цілм свьіті.

Дістаємо таке письмо з провінції: „Де мій патріотизм? — У чорта! Зараз переконаєте ся. Яко учитель, і то не аби який, потребує шкільних друзів. Можна їх вседи купити, але говорять, що Русин повинен купувати їх в руській друкарні, ба і анонси в „Буковині“ запрошують до того майже щодня, але що то мене, такого „горячого“ патріота, обходить! Я собі приїхав до Черновець і сьогодні, як щораз, зайшов до Герника та жадаю друків. Дав він мені деякі, а „Jahresausweis“ не було. Питаю ся, чи не буде у Eckhardt-a. Іду туд, а перед очима стоїть мені руска друкарня, бо я єї видів, а аноне в „Буковині“ такеж. „Коли я не знаю, хто там друки продає,“ звичаю себе в гадці. Але у Eckhardt-a такеж не було виказу річного. Хоч-не-хоч, треба іти до руської друкарні. Хто-ж продасть мені там друків, питаю ся знов себе. Таке маю язик у роті, гадаю, прийшовши до голови по розум. Приходжу до „Народного До-

му“, вступую на ліво від брами до малого домику, де друкарня поміщена, і там мені зараз дали 8 аркушів за 16 кр. На улиці гадаю собі: чужим дав я вже сего року 5 зр. за друки, а своїм людям лише 16 кр. Чи не сором се?! Гарний з мене патріот! А чув я, що „Народний Дім“ потребує зверх 3.000 зр. річно на своє удержане. Будьмо-ж ширими патріотами і спомагаймо своє діло всяким способом. Чей-же і я наведу ся від сегодня, і не буду вже очікувати за патріотизм якоїсь плати, якогось зиску, але стану таким, що сам спомагає народне діло, що сила. Лиш не забудьте, що одиниця не зробить сама нічого.

Николай І., учитель.

Затроєне грибами. В Боянах Анниці Кабат наварила для себе і своіх дітей минушого четверга грибів. По спожитю їх наступили ознаки затроєня. Троє дітей, між ними 17-літна дівчина, вже померли. Наші селяни повинні вже раз осторожнійше обходити ся зі збиранем грибів, бо такі нещастя доси на жаль досить часто дучають ся.

Дотепні звірі. Одна газета Товариства охорони зьвірят подає такий опис розваги коня: Довгим рядом стояли вози перед коринною, де візники забавляли ся напнтками. Утомлені коні поспускали голови, думаючи мабуть о своїй біді, а може і о своїм голоді. Нарешті одному вкучило ся бездільне стоянє, тим більше, що і жодук доминав ся о свої права. Підніє голову і зобачив, що з задю передного воза висить кошик з вісєм. Надармо силкував ся кінь досягнути пнеком коша. Знетерпівлений підніє передну ногу, щоби его присунути, але кошик був задалекю, ледво міг его з боку ударити. Однак кошик заколибав ся, другий удар вирадодив его ще в більший рух і кінь дочекав ся хвилі, коли кошик буяючи зближив ся до пнека і вхопив повний пнеок вісєа. Повтарав се доти, доки візник не перервав ему того дотепного здобування поживи. — У одного з властителів більшої посілости уродило ся 11 поросятюк англійської породи, отже о одно за богато, бо мати їх, як усі саміцї англійської породи, має лише 10 ссавок. „Англійцї“ були уміщені в одній стай. ни з коровами, але мали відгороджений прямо-вісними щєблями переділ. Між щєблями могло поросятю дуже вигідно перепхати ся. Тому казав властитель, заложити ті щари у сподї загороди. Яке-ж було его здивованє, коли пастух сказав ему, що то була би велика кривда для одного з поросятюк, бо коли она не може пожити ся задля браку одинайцотї ссавки у матери, то їде між корови і, користаючи з лежачої позиції котрої небудь з них, сєє єї спокійненько. І так годувало ся поросєа довгий час і вирєсло на краєного підсвинка. Справді треба подивляти і застановити ся над тим, яким способом блиснула в клиноватій голові малого ссавця така — як на него — незвичайна гадка.

Складки. На Константина і Єлєні в Ширівцях горішних коло церкви зайшла бесіда про нашу бурсу. Бурсак Харабарович, котрий був притім, пояснив людям ширше вагу бурси і вказав на тих, що бурсою ошукують ся. Слова молодого ученика мали такий вплив, що зібрані зараз зложили 16 зр. 11 кр. На ту суму зложили пн.: о. Мирон Грибовський 2 зр., Гавриіл Товстюк учитель місцевий 1 зр., Іполіт Влад учитель з Довгополи 1 зр., Леонтій Кейван півєць церковний 1 зр., Едвард Воналка 1 зр., чл. господарі: Олекса Величко 2 зр., Іван Бойко 1 зр. По 50 кр. зложили: Теодор Луговий, Николай Костинюк, Іван Танасюк Величко, Григорій Вилучак, Іван Безбородко, Никола Луговий і Юрій Двірничук. — Семен Кіретюк з Садагури 20 кр., Агафія Костинюк 15, Петро Гоцман 12 кр. По 10 кр. зложили: Дмитро Берега, Іван Романчук, Георгій Луговий, Петро Бишлей, Василь Берега, Пантєла Бойко, Никола Величко, Никола Пікуш, Іван Порайко, Стефан Кушнірюк, Георгій Танасюк, Никола Боднарюк, Теодор Порайко, Дмитро Величко, Андрій Мисуна, Никола Двірничук, Теодор Козак, Григорій Бєсовик, Никола Бишлей, Мирон Костинюк, Василь Наладічук, Никола Дроник, Іван Фрунчак і Никола Буковський: а меншими складками зібрано 74 кр. — разом всего 16 зр. 11 кр. Всіх складок на бурсу сего року 182 зр. 56 кр.

Хто хоче мати добру і дешеву МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як введи, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за репарацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обелужу Вас по братньому

З поважанем

В. Данилевич,
машинист у бровари Штайнера в Чернівцях, при ул. залізничній (Bahnhofstrasse) ч. 26.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з антики Ріхтера в Празі,
загально признаний знаменитий умирюючий лік на втиранє: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всіх аптеках. Просимо жадати сей загально улюблений лік просто під назвою Ріхтера Liniment з котвицею і приймати з остерожністю лише флашки зі значим знаком охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.

Антика Ріхтера під золотим львом у Празі.

Для панів учителів!
INSPECTIONSBERICHT,
Jahresausweis
і Шкільні повідомлення
(Schulnachrichten)
є на складі
в друкарні „Рускої Ради.“
Просимо о замовлення.

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень
у Львові в домі „Просвіти“ Ринок 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, обезпечає будинки, скот, господарські знаряди, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливих вогнів за можливо найнижшою оплатою.

Дністер розпочав пятий рік своєї діяльності. Фонди „Дністра“ після закінченя рахункових з днем 31-го грудня 1896 виносять: фонд основний 50.000 зр., фонд резервовий 54731 зр. 04 кр., резерва премій 34737 зр. 03 кр., разом 139468 зр. 07 кр.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі. В 4-х літах виплатив „Дністер“ 1176 відшкодовань в сумі 309.147 зр. 69 кр.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористнійші услїва і видає поліси і квіти в руській мові.

Зголошення о уділені агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовського.

Із Найвисшого приказу

Его ціс. і кор. Апостольского Величества
устроює ц. к. дирекция льотерійних доходів

XXXI. Ц. К. ДЕРЖАВНУ ЛЬОТЕРІЮ,

з котрої чистий дохід присвятить ся

ЦИВІЛЬНИМ ЦІЛЯМ ДОБРОДІЙНИМ

сеї половини держави, між ними і 6000 зр. на

„РУСКИЙ ДІМ НАРОДНИЙ“
в Чернівцях.

Ся льотерія обнимає **7816** виграних в готівці,
поділених на

148 виграних головних із **3834** попередними і **3834** слідуючими
в загальній скількості

165.000 корон в золоті **100.950** зр. ринських
та а. в.

Тягненє послїдує невідклично 10. червня 1897 о 12. год. в пол.

Оден льос стоїть **2** зл. ринських а. в.

Льоси продає і адміністрація „Буковини.“

Льоси можна купити і в ц. к. льотерійних урядах, у всіх льотерійних колектурах, в продажах тютюну, в урядах податкових, почтових і телеграфічних, в конторах виміни, в урядах стаций желізничних і др.

ПОЇЗДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ

від дня 1-го мая 1897 після часу середно-європейского.

ВІДХОДЯТЬ З Чернівців						ПРИХОДЯТЬ ДО Чернівців					
до Неполоківців, Снятина, Львова, Відня	819	854	1232	404	1025	з Відня, Львова, Снятина, Неполоківців	1128	320	757	811	610
до Глібоки, Гадікфальви, Гатни, Іцкан і Бурдуженів	1148	351	832	—	635	з Бурдуженів, Іцкан, Гатни, Гадікфальви, Глібокої	—	809	1212	350	1000
до Садагури, Бояна, Новоселиці	645	430	—	—	—	з Новоселиці, Бояна, Садагури	—	1113	950	—	—
З Глібоки						ДО Глібоки					
до Карапчева, Сторожинця, Бергомету, Межибродів	814	535	—	—	—	з Межибродів, Бергомету, Сторожинця, Карапчева	635	1037	800	—	—
Перший поїзд їде на шляху Бергомет, Межиброди від 1-го марта до 3-го вересня що вівторка і п'ятниці.						Перший поїзд їде на шляху Бергомет Карапчів тільки в понеділок; другий поїзд на шляху Бергомет-Межиброди тільки від 1. липня до 31. вересня що понеділка і четверга; третій поїзд не їде в понеділок.					
З Гадікфальви						ДО Гадікфальви					
до Радівців	610	1003	228	612	805	з Радівців	542	855	115	550	747
З Гатни						ДО Гатни					
до Качики, Гурагумора, Вами і Кімполонгу	1010	201	—	—	—	з Кімполонгу, Вами, Гурагумора, Качики	1258	625	—	—	—
З Іцкан						ДО Іцкан					
до Сучави	327	630	1009	216	718	з Сучави	442	842	130	630	837
З Вами						ДО Вами					
до Рус-Молдавиці	346	647	913	1132	250	з Рус-Молдавиці	842	1259	204	322	545 905
Поїзди їдуть від часу до часу. Розвідати можна на естациях Вама, Драгоша і обох Молдавицях.						Поїзди ходять від часу до часу. Розвідатись можна на естациях Вами, Драгоші і обох Молдавицях.					
З Карапчева						ДО Карапчева					
до Чудина н. С.	854	1007	615	—	—	з Чудина н. С.	555	555	—	—	—
Перший поїзд їде що понеділка, другий з винятком понеділка, нічний кожної днини.						Перший поїзд їде що понеділка, другий з винятком понеділка.					

□ поїзди поспішні; * поїзди особові; без знаку поїзди мішані. Час середно європейський їде о 46 минут пізнійше від черновецького часу; нічний час рахує ся від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано і зазначає ся підчеркнутим минут.

За редакцію відповідає **Осип Маковей.**